

SENATUL ROMÂNIEI

nr. 1298 / 26.04.2022

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1072A/2022

Domnului
Florin-Vasile CÎȚU
Președintele Senatului

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR.3573 / 26 APR 2022

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Guvernul României, referitoare la neconstituționalitatea Legii privind transmiterea unei părți dintr-un teren situat în orașul Teiuș, din proprietatea publică a orașului Teiuș și din administrarea Consiliului Local al Orașului Teiuș, județul Alba în proprietatea privată a orașului Teiuș și pentru modificarea Legii nr.54/2018 privind transmiterea unui teren din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Transporturilor, aflat în concesiunea Companiei Naționale de Căi Ferate "C.F.R." - S.A., în domeniul public al orașului Teiuș și în administrarea Consiliului Local al Orașului Teiuș, județul Alba.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 25 mai 2022 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 2 iunie 2022.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

ROMÂNIA
Președinte,

Prof.univ.dr. **Valer DOICNEANU**

Guvernul României
Prim-ministru
Nr.5/2747/2022

București

Domnului Președinte al Curții Constituționale a României
Prof. univ. dr. Valer Dorneanu

În temeiul art.146 lit.a) din Constituția României, republicată, și al art.15 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Guvernul României formulează prezenta sesizare în vederea exercitării controlului prealabil de constituționalitate referitor la Legea privind transmiterea unei părți dintr-un teren situat în orașul Teiuș, din proprietatea publică a orașului Teiuș și din administrarea Consiliului Local al Orașului Teiuș, județul Alba în proprietatea privată a orașului Teiuș și pentru modificarea Legii nr.54/2018 privind transmiterea unui teren din domeniul public al statului și din administrarea Ministerului Transporturilor, aflat în concesiunea Companiei Naționale de Căi Ferate "C.F.R."- S.A., în domeniul public al orașului Teiuș și în administrarea Consiliului Local al Orașului Teiuș, județul Alba(PLx247).**

A. Raportat la soluția legislativă de la art.1, care vizează transmiterea, prin lege – act ce ține de autoritatea legislativă - a terenului în suprafață de 29340 mp, din domeniul public al Orașului Teiuș și din administrarea Consiliului Local al Orașului Teiuș, în domeniul privat al Orașului Teiuș reținem următoarele:

1. Soluția contravine prevederilor Codului administrativ care la art.361 alin.(2) prevede că „trecerea unui bun din domeniul public al unei unități administrativ-teritoriale în domeniul privat al acesteia se face prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București ori a consiliului local al comunei, al orașului sau al municipiului, după caz, dacă prin lege nu se dispune altfel.” Potrivit alin.(3) “în instrumentele de prezentare și motivare ale hotărârilor prevăzute la alin.(1) și (2) se regăsește, în mod obligatoriu, justificarea temeinică a încetării uzului sau interesului public național sau local, după caz”. Actele încheiate cu nerespectarea dispozițiilor alin.(3) sunt lovite de nulitate absolută.

Menționăm că transferul terenului în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale s-a făcut prin lege organică (Legea nr.54/2018) în considerarea calității de bun proprietate exclusivă a statului^[1].

Totodată, cu privire la transferul interdomenial al bunurilor proprietate publică, în jurisprudența^[2] constantă a Curții Constituționale s-a statuat, cu valoare de principiu, că, potrivit art.136 alin.(3) teza finală din Legea fundamentală, raportat la art.860 alin.(3) teza întâi din Codul civil, în situația în care bunurile formează obiectul exclusiv al proprietății publice a statului ori a unității administrativ-teritoriale, în temeiul unei legi organice, trecerea din domeniul public al statului în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale sau invers operează numai printr-o modificare a legii organice, respectiv prin adoptarea unei legi organice de modificare a legii organice prin care bunurile au fost declarate obiect exclusiv al proprietății publice. În celelalte cazuri, Curtea a reținut că, potrivit art.136 alin.(2) din Constituție raportat la art.860 alin.(3) teza a doua din Codul civil, și anume atunci când bunurile pot aparține, potrivit destinației lor, fie domeniului public al statului, fie domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, trecerea din domeniul public al statului în cel al unităților administrativ-teritoriale sau invers se face în condițiile legii, respectiv art.9 din Legea nr.213/1998 privind bunurile proprietate publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.448 din 24 noiembrie 1998, cu modificările și completările ulterioare [soluție legislativă reglementată, în prezent, de art.292 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, care a abrogat Legea nr.213/1998], și anume la cererea consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local, după caz, prin hotărâre a Guvernului sau, simetric, la cererea Guvernului, prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local.

Astfel, având în vedere cele mai sus prezentate, transferul prin lege a unui bun din domeniul public al U.A.T.-ului ar putea fi posibilă numai în situația unui bun declarat proprietate publică exclusivă a unității administrativ-teritoriale, iar transferul să se facă în domeniul public al statului. Or, prin prezenta propunere se urmărește “transmiterea unei părți dintr-un teren situat în orașul Teiuș, din proprietatea publică a orașului Teiuș și din administrarea Consiliului Local al Orașului Teiuș, județul Alba în proprietatea privată a orașului Teiuș”.

Curtea^[3] a stabilit că, prin definiție, legea, ca act juridic de putere, are caracter unilateral, dând expresie exclusivă voinței legiuitorului al cărei conținut și formă sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia. Or, în măsura în care domeniul de incidență al reglementării este determinat concret, aceasta are caracter individual, ea fiind concepută nu pentru a fi

^[1] Prin Decizia nr.406 din 15 iunie 2016, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României la *Legea privind transmiterea imul teren din domeniul public al statului și din Administrarea Ministerului Transporturilor, aflat în concesiunea Companiei Naționale Căi Ferate „C.F.R.” – S.A., în domeniul public al orașului Teiuș și în administrarea Consiliului Local al Orașului Teiuș, județul Alba* reținând că aceasta „a fost adoptată ca lege ordinară, potrivit art.76 alin.(2) din Constituție, astfel încât aceasta nu îndeplinește niciuna dintre exigențele art.136 alin.(2) și (3) din Constituție, raportate la prevederile art.830 alin.(3) din Codul civil, nefiind o modalitate validă de transfer, ci una care nu se încadrează în exigențele constituționale. În consecință, Curtea reține că legea supusă controlului aduce atingere art.1 alin.(5) coroborate cu cele ale art.136 alin.(2) și (3) din Constituție.”

^[2] A se vedea și Decizia CCR nr.683 din 30 septembrie 2020.

^[3] Decizia nr.118/2018.

aplicată unui număr nedeterminat de cazuri concrete, în funcție de încadrarea lor în mod echivoc. În cazul în care Parlamentul își arogă competența de legiferare, în condițiile, domeniul și cu finalitatea urmărite, se încalcă principiul separației și echilibrului puterilor în stat, în ansamblu.

De asemenea, Curtea a mai reținut că acceptarea ideii potrivit căreia Parlamentul își poate exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar, oricând și în orice condiții, adoptând legi în domenii care aparțin în exclusivitate actelor cu caracter infra legal, administrativ, ar echivala cu o abatere de la prerogativele constituționale ale acestei autorități, consacrate de art.61 alin.(1) din Constituție, și transformarea acesteia în autoritate publică executivă.

Așadar, soluția legislativă pentru reglementarea transmiterii terenului în suprafață de 29430 mp din domeniul public al orașului Teiuș în domeniul privat al acestuia ar fi trebuit să fie adoptarea unei hotărâri a Consiliului Local al orașului Teiuș, județul Alba prin care să se aprobe acest transfer.

În concluzie, reținem că introducerea prin art.1 din legea supusă controlului a transferului bunurilor prin lege, act ce ține de autoritatea legislativă, într-un domeniu care ține de administrație și autoritatea executivă pot aduce atingere art.1 alin.(4) și (5), art.61 alin.(1), art.102 alin.(1) teza finală și art.120 alin.(1), art.136 alin.(2) și art.147 alin.(4) din Constituție.

2. În ceea ce privește calitatea de bun proprietate publică exclusivă de dinainte de transferul terenului în proprietatea publică a orașului Teiuș prin Legea nr.54/2018, având în vedere că bunul imobil-teren supus transferului nu constituie, în lipsa unei declarații exprese a legii organice, obiect exclusiv al proprietății publice^[4], acesta ar fi trebuit trecut din proprietatea publică a statului în cea a unității administrativ-teritoriale prin hotărâre a Guvernului, la cererea Consiliului orașului Teiuș, potrivit art.292 alin.(1) din Codul administrativ.^[5]

Însă, dat fiind faptul că Legea nr.54/2018 este în vigoare, iar transmiterea bunului în proprietatea publică a U.A.T., prin lege, și-a produs efectul^[6], inițiatorul proiectului ar

^[4] În legătură cu această categorie de bunuri, Curtea Constituțională reține că "este nominalizată generic în pct.10 din anexa nr.2 la Codul administrativ, intitulată "Lista cuprinzând unele bunuri care aparțin domeniului public al statului", cu următorul cuprins: "10. infrastructura căilor ferate, inclusiv tunelele și lucrările de artă:", iar potrivit art.11 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.834 din 9 septembrie 2004, "(1) Infrastructura feroviară publică se compune din: a) liniile ferate de circulație, terenul aferent pe care sunt construite, precum și terenurile situate de o parte și de alta a axei căii ferate, care constituie zona de siguranță a infrastructurii feroviare; (...)".

Așadar, Curtea reține că, fiind nominalizat generic în categoria bunurilor proprietate publică - infrastructura căilor ferate, care, potrivit legii speciale, include și terenul aferent liniilor de cale ferată, bunul vizat de legea criticată nu reprezintă un bun proprietate publică exclusivă. Potrivit jurisprudenței Curții în materie, nominalizarea bunurilor în anexa la Legea nr.213/1998/Codul administrativ nu are semnificația declarării lor ca bunuri ce fac obiect exclusiv al proprietății publice. Enumerarea din anexă are caracter exemplificativ, iar prin aceasta s-a încercat o delimitare, în principiu, a domeniului public al statului, a domeniului public județean și a domeniului public local al comunelor, orașelor și municipiilor" (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.537 din 25 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.907 din 8 noiembrie 2019, paragraful 24, precum și Decizia nr.683/2020, paragraph 55).

^[5] A se vedea Decizia nr.384 din 29 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.499 din 20 iunie 2019, paragrafele 43 - 45, Decizia nr.537 din 25 septembrie 2019, paragraful 26, Decizia nr.683 din 30 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1184 din 7 decembrie 2020.

^[6] Apreciem că acest transfer de proprietate interdomenial, prin lege, nu echivalează cu *declararea expresă* a acestui bun ca fiind exclusiv proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale.

putea avea în vedere posibilitatea inserării în textul legii privind transferul interdomenial, a unei norme prin care să se clarifice regimul juridic al terenului, în sensul că acesta este supus dreptului comun în materie de proprietate publică, urmând a se aplica, ulterior, prevederile Codului administrativ în materie de transfer intradomenial al bunurilor având același titular al dreptului de proprietate - orașul Teiuș (avem în vedere dispozițiile de la art.361 din O.U.G. nr.57/2019).

Așadar, nici măsura de la art.2 din prezenta propunere ce vizează modificarea prevederilor Legii nr.54/2018 privind transmiterea unui teren din domeniul public al statului și din Administrarea Ministerului Transporturilor, aflat în concesiunea Companiei Naționale Căi Ferate „C.F.R.” S.A., în domeniul public al orașului Teiuș și în administrarea Consiliului Local al Orașului Teiuș, județul Alba, respectiv modificarea suprafeței bunului transmis în patrimoniul unității administrativ-teritoriale, nu este posibilă în lipsa acordului unității administrativ-teritoriale, în speță Consiliul local al Orașului Teiuș, fiind astfel create premisele apariției unui viciu de neconstituționalitate prin încălcarea principiului constituțional al autonomiei locale, reglementat prin art.120 alin.(1) din Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr.537 din 25 septembrie 2019, anterior citată, paragraful 25). Totodată, nerespectarea procedurii legale de transfer intradomenial, respectiv din domeniul public în domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale, echivalează cu încălcarea dispozițiilor art.136 alin.(2) din Constituție, potrivit căruia "Proprietatea publică este garantată și ocrotită prin lege și aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale", precum și a dispozițiilor art.147 alin.(4) din Constituție, deoarece, așa cum s-a arătat, nu sunt respectate deciziile Curții Constituționale cu privire la interzicerea reglementării prin lege cu privire la un caz determinat (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr.118 din 19 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.367 din 27 aprilie 2018, sau Decizia nr.636 din 23 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.934 din 12 octombrie 2020).

Totodată, având în vedere că transferul interdomenial a operat asupra întregii suprafețe din anul 2018, văzând și dispozițiile de la art.62 din legea nr. 24/2000^[7], măsura propusă la art.2 ce vizează modificarea suprafeței terenului transmis, apare ca fiind retroactivă, în contradicție cu dispozițiile constituționale de la art.15 alin.(2) ce reglementează principiul neretroactivității legii civile.

B. În ceea ce privește textul proiectului, este necesară respectarea normelor de tehnică legislativă prin care se dispune că: „În cazul actelor normative care au ca obiect modificări sau completări ale altor acte normative, articolele se numerotează cu cifre romane, păstrându-se numerotarea cu cifre arabe pentru textele modificate sau completate.”^[8] Totodată, este necesară modificarea titlului proiectului de Lege în acord cu prevederile art.41 din Legea nr.24/2000.

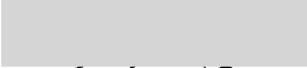
Față de aspectele mai sus învederate, vă rugăm să constatați că Legea privind transmiterea unei părți dintr-un teren situat în orașul Teiuș, din proprietatea publică a

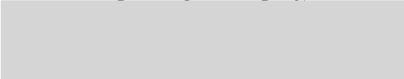
^[7] Potrivit tezei I a textului invocat: „Dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta.”

^[8] A se vedea art.47 alin.(4) din Legea nr.24/2000.

oraşului Teiuş şi din administrarea Consiliului Local al Oraşului Teiuş, judeţul Alba în proprietatea privată a oraşului Teiuş şi pentru modificarea Legii nr.54/2018 privind transmiterea unui teren din domeniul public al statului şi din administrarea Ministerului Transporturilor, aflat în concesiunea Companiei Naţionale de Căi Ferate "C.F.R."- S.A., în domeniul public al oraşului Teiuş şi în administrarea Consiliului Local al Oraşului Teiuş, judeţul Alba este neconstituţională şi să admiteti excepţia de neconstituţionalitate.

Cu deosebită consideraţie,

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂ
